

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117012195
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2117012195.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného G. W., nar. XX.XX.XXXX v B., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 3T/48/2017-679 zo dňa 04.05.2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 05.04.2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného G. W. (X.), nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 3T/48/2017-679 zo dňa 04.05.2021 bol obžalovaný G. W. (X.), nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/X, V., t. č. ÚVV a ÚVTOS Leopoldov, uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, na tom skutkovom základe,

že

najmenej od 01.01.2017 až do 02.06.2017 v P., O. XXXX/X, v rodinnom dome, ako druh opakovane fyzicky a najmä psychicky týral svoju družku - poškodenú I. W. (X.) takým spôsobom, že jej vulgárne nadával, "cigánska kurva, postihnutá, kurva na jednu noc" opakovane ju fyzicky napadol takým spôsobom, že ju kopal do zadku, udieral päšťami do hlavy a celého tela, trieskal jej hlavou o stenu, vyhrážal sa jej a ich deťom zabitím, verbálne ju atakoval a neustále kritizoval jej konanie pred deťmi, svojim konaním jej spôsobil aj hematómy, pre ktoré však lekársku pomoc nikdy nevyhľadala, ale najmä také jeho správanie vyvolávalo u nej strach a spôsobovalo jej fyzické a psychické utrpenie a zároveň spôsobil utrpenie deťom mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. V. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. K. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. L. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. R. B., nar. XX.XX.XXXX, všetci trvale bytom P., O. č. XXXX/X takým spôsobom, že im neustále vulgárne nadával "do kokotov, píč retardovaných, koktavá piča, cigáni vyjebaní, retardi skurvení", opakovane ich kopal a udieral, mal. V. K. pri jednom z útokov pristúpil aj na krk, mal. L. B. viackrát udrel do ľavého stehna, mal. D. B. napadol metlou, pričom jeho konaním boli maloletým deťom spôsobené hematómy, v noci ich kričaním budil zo spánku, zažínal svetlo so slovami „vyjebanci nebudú spať“, prikazoval im, ako a kedy majú jesť, neustále ich sledoval a kontroloval či splnili jeho príkazy v dôsledku čoho vyvolával u maloletých detí strach a neustály stres.

Za tento skutok okresný súd uložil obžalovanému podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona § 37 písm. m), § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona na súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona okresný súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil vo vzťahu k obžalovanému G. W. výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Trnava zo dňa 13.11.2018, sp. zn. 0T/271/2018, právoplatného dňa 13.11.2018, ktorým bol obžalovanému uložený

podmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok so skúšobnou dobou v trvaní 2 roky, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 679-685.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní učinil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku o tom, že je nevinný zo spáchania skutku. Okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, opatrovníka poškodených, svedkov, oboznámením sa s výpoveďami svedkov z prípravného konania, výsluchom znalcov a oboznámením sa so znaleckými posudkami, prehratím záznamov výpovedí maloletých detí, ako aj ďalšími dôkazmi. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako je uvedené v obžalobe, pričom pokiaľ ide o formu zavinenia, obžalovaný konal v priamom úmysle a skutok spáchal závažnejším spôsobom konania - na viacerých osobách, a to svojej družke a štyroch maloletých deťoch. Okresný súd poukázal na usvedčujúcu výpoveď syna obžalovaného, ktorý na hlavnom pojednávaní podrobne popísal, akým spôsobom sa obžalovaný k nemu, jeho súrodencom a jeho matke správal, ako ich neustále bil, nadával im, vyhrážal sa im rôznymi trestami, ako bol svedkom toho, ako obžalovaný niekoľkokrát brutálne zbil jeho matku. Tak ako vypovedal syn obžalovaného vypovedali aj dcéry obžalovaného, W. a P. na videozázname, pričom okresný súd ich opätovne nevyslúchol na hlavnom pojednávaní kvôli riziku spôsobenia opätovnej traumy. Súd prihliadol aj na závery znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej, podľa ktorej u detí nastáva proces vytesnenia stresových situácií, najmä emočne náročných, zároveň by nevedeli uviesť, či boli nahovorené k výpovedi alebo nie. Tvrdenia maloletých detí obžalovaného korešpondujú aj s výpoveďou opatrovníka maloletých detí Mgr. T. T., ktorá potvrdila výpovede detí a ktorá videla fyzické znaky týrania na maloletých deťoch. Súd považoval za vierohodnú výpoveď svedkyne Q. W. z prípravného konania, pretože táto výpoveď sa zhoduje s výpoveďami maloletých detí. Jej výpoveď na hlavnom pojednávaní súd vyhodnotil ako nevierohodnú, zároveň na túto výpoveď bola podľa všetkého nahovorená poškodenou I. W. (X.), ktorá chcela, aby obžalovaný nebol potrestaný za svoje konanie. Pokiaľ ide o poškodenú I. W., jej výpoveď z hlavného pojednávania okresný súd vyhodnotil ako nevierohodnú v celom rozsahu, nakoľko už v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom neustále menila svoje výpovede, a to z dôvodu finančnej závislosti na obžalovanom. Poškodená excesy obžalovaného zažívala už v minulosti, uverila náprave tým, že si ju obžalovaný počas konania vzal za ženu, avšak aj následne sa k nej hrubo správal. Poukázal aj na závery znaleckého posudku znalca PhDr. Martina Chylíka, z ktorých vyplýva, že obžalovaný je pre svoju rodinu nebezpečný. Pokiaľ ide o uloženie trestu, okresný súd zistil, že obžalovaný nie je z miesta bydliska bližšie hodnotený, v priestupkovom registri má 2 záznamy za priestupky. Z odpisu registra trestov vyplýva, že bol doposiaľ 8 krát súdne trestaný, právoplatne bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 1T/140/2008 zo dňa 11.03.2009, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Trnava sp. zn. 6To/37/2009 zo dňa 07.05.2009, pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, kde mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, a posledné dve odsúdenia sú Okresným súdom Trnava sp. zn. 0T/271/2018 zo dňa 13.11.2018 a 4T/67/2020 zo dňa 07.01.2021, v spojení s rozsudkom KS v Trnave sp. zn. 6To/18/2021 zo dňa 15.04.2021. U obžalovaného nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť, pričom zistil jednu priťažujúcu okolnosť, a to, že obžalovaný už bol v minulosti súdne trestaný. Keďže v danom prípade prevažujú priťažujúce okolnosti, zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby, pričom za použitia asperačnej zásady u obžalovaného prichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu vo vzťahu k skoršiemu odsúdeniu Okresným súdom Trnava sp. zn. 0T/271/2018 zo dňa 13.11.2018, kde skutok spáchal dňa 08.11.2018, a teda jednalo sa o zbiehajúcu sa trestnú činnosť. Práve preto obžalovanému uložil trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov (t.j. pri dolnej hranici trestnej sadzby) a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona obžalovaného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal bezprostredne po jeho vyhlásení odvolanie obžalovaný a tiež jeho obhajca, ktoré písomne odôvodnili na č. I. 694 a č. I. 697.

Obžalovaný v odvolaní zotrval na tom, že skutok tak, ako je uvedené v obžalobe sa nestal. Poukázal na výpoveď poškodenej I. W., ktorá sa priznala, že si obvinenie na obžalovaného vymyslela a na klamstvo naviedla aj ich maloleté deti. Poukazuje tiež na závery znaleckého posudku, podľa ktorého poškodená ani maloleté deti nevykazujú znaky týranej osoby. Preto výpovede poškodenej ako aj maloletých detí

nemožno považovať za dôveryhodné. Poškodená obžalovaného už v minulosti krivo obvinila, neustále klame, zveličuje. Za krivé odsúdenie voči obžalovanému bola v minulosti odsúdená.

Obhajca obžalovaného má za to, že ani po rozsiahlom dokazovaní nebolo bez akýkoľvek pochybností preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný obvinený. Neexistuje žiaden priamy dôkaz o tom, že skutky uvedené v obžalobe sa skutočne stali. Okresný súd sa pri doplnení dokazovania nemal uspokojiť s prehratím kamerových záznamov o výpovediach maloletých detí, ale malieť deti mal vypočuť na hlavnom pojednávaní. Spochybňuje relevantnosť výpovede maloletého J.. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 05.04.2022 za prítomnosti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného a jeho obhajcu, a tiež opatrovníka maloletých detí. Verejného zasadnutia sa nezúčastnila poškodená I. W., na čo senát odvolacieho súdu rozhodol tak, že verejné zasadnutie vykoná v neprítomnosti poškodenej. Odvolací súd na verejnom zasadnutí oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného a jeho obhajcu, odpisom z registra trestov na obžalovaného ako aj podstatným obsahom spisu. Zástupkyňa krajskej prokuratúry poukázala na správnosť a zákonnosť napadnutého rozsudku, odvolanie obžalovaného považuje za nedôvodné a navrhla ho zamietnuť podľa § 319 Trestného poriadku. Opatrovník maloletých detí sa pridržiaval tvrdení, ktoré prezentoval počas konania. Obhajca obžalovaného sa v celom rozsahu pridržiaval písomných dôvodov odvolania. Obžalovaný navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové rozhodnutie tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodí.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného a jeho obhajcu nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho zamietnutie v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú. Vo vzťahu k napadnutému výroku o vine obžalovaného jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za dokázané, o ktoré skutočnosti svoje tvrdenia oprel a akými úvahami sa správal pri ukladaní trestu. Záverečný názor okresného súdu pri ukladaní trestu, keď obžalovanému uložil nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, je aj podľa názoru odvolacieho súdu zákonný, spravodlivý a primeraný všetkým okolnostiam spáchaného skutku. Zároveň pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, tento zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z § 168 Trestného poriadku a odvolací súd sa bez výhrad s týmto odôvodnením stotožňuje a odkazuje naň. Na skonštatovanie správnosti odvolací súd uvádza nasledovné:

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a vyhodnotenie dôkazov v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Trestného poriadku dospel odvolací súd k záveru, že vykonanými dôkazmi bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že skutok uvedený v obžalobe sa stal a tento skutok spáchal obžalovaný ako trestne zodpovedný subjekt.

Podstatou odvolania obžalovaného a jeho obhajcu je spochybnenie vierohodnosti výpovede poškodenej I. W. (manželky obžalovaného) ako aj syna obžalovaného mal. J. W., a tiež tvrdenie, že v konaní nebol vyprodukovaný žiaden dôkaz svedčiaci o vine obžalovaného.

Odvolací súd sa s vyššie uvedeným názorom obžalovaného a jeho obhajcu nestotožňuje, o vine obžalovaného v tomto prípade nemôžu byť žiadne pochybnosti. Usvedčujúcim dôkazom bola výpoveď poškodenej I. W. z prípravného konania, v ktorej podrobne opisala okolnosti spolužitia s obžalovaným, pravidelné bitky, kopance, búchanie hlavy o stenu, nadávky, osočovanie, vyhrážanie sa zabitím, a to nielen vo vzťahu k nej ale aj k spoločným maloletým deťom. Takéto správanie obžalovaného bolo dlhodobým, tak poškodená ako aj maloleté deti sa obžalovaného báli, v deň, kedy bol obžalovaný zadržaný maloleté deti s poškodenou ušli zo svojho domu k susede svedkyňi W. zo strachu pred naplnením vyhrážok obžalovaného („...keď sa vráti domov tak ešte uvidia, pozabíja ich...“). Na vierohodnosti tejto výpovede nemení nič výpoveď poškodenej z hlavného pojednávania, na ktorom protiprávne konanie obžalovaného poprela, poprela v podstate všetky výpovede z prípravného konania, obžalovaného obhajovala, svoje predchádzajúce výpovede označila za klamstvo. Odvolací súd je však toho názoru, že práve prvotná výpoveď poškodenej z prípravného konania bezpochyby zachytáva protiprávne konanie obžalovaného nielen reálne a pravdivo, ale aj najobjektívnejšie. Stoja tu teda proti sebe dve protichodné výpovede, pričom odvolací súd výpoveď poškodenej z hlavného pojednávania rovnako ako okresný súd vyhodnotil ako účelovú a zavádzajúcu. Poškodená uviedla, že bez obžalovaného sa jej ťažšie žije, na starostlivosť ale aj finančné zabezpečenie rodiny je sama, čo bolo zrejme motiváciou pre zmenu jej výpovede. K uvedenému treba dodať, že zmena výpovede je v podstate jedným z najčastejšie opakujúcich sa javov pokiaľ ide o domáce násilie (stáva sa tak až v 90 % prípadov), keď žena či už pod tlakom okolia, rodiny, kvôli maloletým deťom, tiež v dôsledku ekonomickej alebo akejsi citovej závislosti na partnerovi zmení výpoveď a protiprávne konanie (ktorého protiprávnosť si celkom zjavne uvedomuje) začne bagatelizovať a svoje prvotné výpovede meniť v prospech osoby, ktorá sa takéhoto konania dopúšťa (BÚTOROVÁ, Z. a kol. 2005. Násilie páchané na ženách ako problém verejnej politiky. Bratislava: Inštitút pre verejné otázky. ISBN 80-88935-78-4.).

V súvislosti so zmenou výpovede poškodenej odvolací súd poukazuje aj na judikát zverejnený v Zbierke zákonov pod č. R 72/1980, podľa ktorého „V prípade, ak svedok (poškodený) na hlavnom pojednávaní zmení svoju výpoveď tak, že s ohľadom na ďalšie vykonané dôkazy je zřejmé, že ide o zmenu tendenčnú, súd môže výrok o vine založiť aj na výpovedi svedka (poškodeného) z prípravného konania za súčasného vyňatia tendenčne zmenenej výpovede na hlavnom pojednávaní.“ Postup okresného súdu, ktorým prihliadol na výpoveď poškodenej z prípravného konania odvolací súd považuje za správny a stotožňuje sa s ním.

Obdobné platí aj vo vzťahu k výpovedi svedkyne W. (susedy obžalovaného a poškodenej), ktorá v prípravnom konaní vypovedala tak, že má vedomosť o tom, že obžalovaný poškodenú bil a nadával jej, rovnako i deťom, pričom na hlavnom pojednávaní svoju výpoveď zmenila a uviedla presný opak. O obžalovanom sa vyjadrila ako o vzornom otcovi a partnerovi, ktorý sa o svoju rodinu príkladne stará, pričom menšie konflikty sú prítomné v každej rodine. Aj túto zmenu výpovede považuje odvolací súd za účelovú, v snahe dopomôcť poškodenej, ktorá zrejme na zmene výpovede svedkyne mala najväčší záujem a ktorá naviedla svedkyňu na zmenu výpovede. Nemožno tiež opomenúť časť výpovede svedkyne W. z prípravného konania, kde uviedla, že z obžalovaného má strach. Strach potom mohol byť ďalším dôvodom zmeny výpovede.

Ako dôkaz o týraní družky a maloletých detí svedčí aj to, že podozrenie z týrania bolo zistené už v roku 2014, pričom do spoločnej domácnosti obžalovaného a poškodenej boli opakovane privolané policajné hliadky v dôsledku fyzického napádania a vyhrážania sa obžalovaného poškodenej a ich spoločným deťom. Obžalovaný bol už v minulosti odsúdený pre zločin nebezpečného vyhrážania sa voči poškodenej a maloletým deťom, dokonca mu bol uložený zákaz priblížiť sa k poškodenej z dôvodu protiprávneho konania voči poškodenej. Poškodená mala viditeľné hematómy, tieto boli zistené aj u maloletých detí, pričom pochádzali od obžalovaného po bitkách. Zabezpečené boli tiež správy

maloletého J., ktoré adresoval svojej tete, a v ktorých ju žiada o pomoc zo strachu pred obžalovaným, ktorý bil poškodenú.

Znaleckým skúmaním bolo preukázané, že obžalovaný je pre svoju rodinu nebezpečný, a to pre riziko opakovaného dopúšťania sa hrubého protiprávneho konania voči svojej manželke (poškodenej) a maloletým deťom. Išlo o cyklické konanie, kedy po fyzickom ubližovaní prišiel zmier, následne opätovne násilie a zmier, a opakovane to isté. Obžalovaný má podľa znaleckého dokazovania slabý kontakt s realitou, snaží sa vo svojom okolí vyvolávať dobrý dojem, seba vníma prehnane pozitívne, skreslene a popiera akékoľvek negatíva, ak nie je niečo podľa jeho predstáv, stáva sa z neho agresor. Uvedenému zodpovedá obhajoba obžalovaného, ktorý svoju vinu popiera, seba opisuje ako starostlivého a vzorného otca a manžela, zavinenie prikladá poškodenej, poukazuje na psychiatrické ťažkosti poškodenej, ktoré ju viedli k údajnému krivému obvineniu, vinu za svoje protiprávne konanie presúva na poškodenú.

Pokiaľ ide o námietku obžalovaného o tom, že u poškodenej (družky) a maloletých detí nebol zistený syndróm týranej osoby, čo malo odôvodňovať nevinu obžalovaného, táto námietka je v celom rozsahu nedôvodná. V súvislosti s touto námietkou odvolací súd poukazuje na závery rozhodovacej činnosti NS SR, podľa ktorej týraním osoby v zmysle ustanovenia § 208 Trestného zákona je zlé zaobchádzanie, ktorým páchatel prejavuje hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti, vyznačujúce sa určitou mierou trvalosti, prípadne aj sústavnosti, pričom sa však nevyžaduje, aby blízkej osobe vznikla ujma na zdraví. Musí ísť o konanie, ktoré blízka osoba pre jeho intenzitu, hrubosť, bezohľadnosť alebo bolestivosť pociťuje ako ťažké príkorie. Absencia zistenia syndrómu týranej osoby bez ďalšieho neznamená to, že k týraniu nedošlo a páchatel sa konania v zmysle § 208 Trestného zákona nedopustil, pretože tento následok (majúc na mysli syndróm týranej osoby) pre naplnenie skutkovej podstaty tohto trestného činu nemusí nastať. (porovnaj judikát R 20/1984-I.).

Pokiaľ ide o námietku, ktorou sa obžalovaný domáhal opätovného vypočutia maloletých detí na hlavnom pojednávaní, v tomto odvolací súd primárne poukazuje na to, že po zrušení a vrátení veci tunajším odvolacím súdom uznesením č.k. 3To/51/2019-589 zo dňa 27.08.2019 okresný súd doplnil dokazovanie výsluchom maloletého J. W., ktorý zotrval na predchádzajúcej výpovedi z prípravného konania, podrobne opísal fyzické ako aj psychické násilie, ktorého sa obžalovaný dopúšťal na jeho matke (poškodenej I. W.) a jeho mladších súrodencoch, pričom všetci mali z obžalovaného strach. Uviedol, že takéto konanie bolo na dennom poriadku, v podstate od jeho narodenia, trvajúce dlhšiu dobu, spočívalo v bezdôvodnom bití, nadávkach, vyhrážaní sa, odopieraní jedla a spánku atď. Maloletý poškodený teda opakovane potvrdil týranie zo strany obžalovaného, nijako sa nezmiene o tom, že by bol k údajnej krivej výpovedi navedený matkou či inou osobou ako tvrdil obžalovaný.

Pokiaľ ide o výsluchy ďalších maloletých detí, tieto ako poškodené osoby boli v prípravnom konaní vypočuté osobitným spôsobom, a to práve s poukazom na ich status (obetí trestného činu), vek, rozumovú a mravnú vyspelosť a v neposlednom rade poukazom na elimináciu druhotnej viktimizácie. Výsluch či už svedka alebo poškodeného, ktorý je maloletou osobou predstavuje výnimku zo zásady kontradiktórnosti (nevzťahujú sa naň ustanovenia o výsluchu svedka, resp. vzťahujú v rôznych modalitách a odchýlkach). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Tpj 63/2009 zo dňa 07.12.2009, podľa ktorého výnimku zo zásady kontradiktórnosti postupu v konaní predstavujú výpovede svedkov, ktoré majú v zmysle § 263 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku charakter neodkladného alebo neopakovateľného úkonu. Takýto charakter majú aj výpovede maloletých detí ako najzraniteľnejších obetí trestných činov, pretože tieto sa v prípravnom konaní realizujú tak, aby s ohľadom na to, aby v ďalšom konaní (v konaní pred súdom) nemuseli byť opakované, čím sa eliminuje riziko oživovania a prežívania negatívnych zážitkov. Uvedené vychádza z koncepcie ochrany maloletých osôb v trestnom konaní, pričom v tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na judikatúru ESLP, ktorá zvyrazňuje potrebu vedenia trestného konania smerujúceho k ochrane záujmov maloletých, ktorí ako svedkovia svedčia v prípadoch, kedy sú trestnými činmi sami dotknutí, resp. trestnou činnosťou poškodení (porovnaj rozsudok ESLP S. N. proti Švédsku z 02.07.2002, rozsudok ESLP F. a M. proti Finsku zo 17.07.2007, rozsudok ESLP Kovač proti Chorvátsku z 12.07.2007, rozsudok ESLP W.S. proti Poľsku z 19.06.2007 a ďalšie).

Maloleté deti (J., W., P.) boli vypočuté v prípravnom konaní zápisnične dňa 18.07.2017 za prítomnosti zástupkyne sociálnej kurately, psychológa, s riadnym označením príslušníka orgánu PZ, ktorý výsluch viedol. Ich výsluchy boli zaznamenané na obrazovo-zvukovom technickom nosiči (videozázname) práve

z dôvodu neopakovateľnosti, s cieľom predchádzať oživovaniu okolností trestnej činnosti a ďalšieho vypočúvania v konaní pred súdom. Všetky maloleté deti s výnimkou maloletej I. a G. (v tom čase deti vo veku 2 a 5 rokov) vypovedali o tom ako ich obžalovaný bítaval, nadával im, ako opakovane bít ich mamu, odopieral im jedlo a spánok, vyhrážal sa im bitkou, atď. Výpovede všetkých detí boli zhodné, deti prejavili z obžalovaného a jeho správania strach, opísali dlhodobé fyzické a verbálne útoky obžalovaného na ich matku ako aj ich samých. Vzhľadom na vek a citlivosť prejednávanej veci nebolo vhodné a ani nevyhnutné predvolať maloletú W. a P., aby vypovedali o prežitých udalostiach opakovane a vystavovať ich opakovanému stresu a strachu z obžalovaného a tiež opätovnému prežívaniu udalostí. Obžalovaný mal počas prípravného konania možnosť nazrieť do spisu, rovnako mu bolo umožnené preštudovať si spis. Týmto postupom bolo obžalovanému zároveň riadne umožnené oboznámiť sa s obsahom výsluchov a výpovedí maloletých detí. Pokiaľ súd považuje za nevyhnutné vykonať dokazovanie výsluchom poškodených maloletých osôb, v takomto prípade je potrebné prednostne prečítať zápisnicu, resp. vykonať dôkaz oboznámením zvukového, obrazového alebo zvukovo-obrazového záznamu z výsluchu maloletého v prípravnom konaní. Výsluch maloletého dieťaťa je výnimočný úkon, preto tu platí výnimka zo zásady ústnosti.

Pokiaľ ide o výpovede maloletých detí obžalovaného, odvolací súd v tejto súvislosti dodáva, že ich výpovede považoval za relevantný a významný dôkaz, pretože ich obsah korešpondoval s ostatnými dôkazmi. Výpovede maloletých neboli ničím spochybnené, nespochybnil ich ani obžalovaný a poškodená I. W., pretože nahovárание na nepravdivé výpovede neboli preukázané, išlo o výsostne účelovú námietku obžalovaného a účelovú výpoveď poškodenej I. W. v snahe vyhnúť sa nepodmienečnému trestu odňatia slobody, ktorý obžalovanému hrozil. Maloleté deti boli denne vystavované neprimeranému správaniu obžalovaného, časom toto správanie hodnotili ako normálne, vytesňovali emočne náročné situácie, došlo k zvýšeniu frustračnej tolerancie. Ani znaleckým dokazovaním sa nepotvrdilo či boli maloleté deti k výpovedi matkou nahovorené, nebola teda preukázaná žiadne jednostranná demonizácia obžalovaného ako páchatela.

S poukazom na vyššie uvedené niet žiadne pochybnosti o tom, že obžalovaný spáchal skutok tak ako sa mu kladie za vinu, konal v priamom úmysle (*dolus directus*) v zmysle § 15 písm. a) Trestného zákona, keď vedome a cielene svojej manželke a maloletým deťom spôsobil utrpenie bitím, nadávaním, vyhrázaním sa, odopieraním jedla a spánku, neprimeraným trestaním, čím porušil záujem chránený Trestným zákonom, a to záujem spoločnosti na ochrane normálnych a usporiadaných vzťahov v rodine v širšom význame.

Pokiaľ ide o uloženie trestu, odvolací súd s prihliadnutím na vyššie uvedené konštatuje, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o treste postupoval podľa zásad uvedených v § 34 Trestného zákona, zisťoval poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následok, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Obžalovanému ukladal súhrnný trest podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona v rámci modifikovanej trestnej sadzby 9 rokov a 8 mesiacov až 15 rokov, a to postupom podľa § 38 ods. 2 a ods. 4 Trestného zákona, nakoľko obžalovaný spáchal skutok v tejto trestnej veci v súbehu so skutkom v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. OT/271/2018, za súčasného zrušenia výroku o treste v uvedenej trestnej veci. Odvolací súd sa stotožňuje aj s uloženým trestom vo výmere 10 rokov nepodmienečne so zaradením obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom strázenia, nakoľko obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výhovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela (retribúcia).

Pokiaľ ide o osobu obžalovaného, žiada sa tu zdôrazniť, že ide o osobu s bohatou kriminálnou minulosťou a ani skutočnosť, že bol v minulosti opakovane podmiennečne ako aj nepodmienečne odsúdený ho nevedli k náprave a vedeniu riadneho života. Obžalovaný sa už v minulosti dopustil

protiprávneho konania voči svojej manželke, pre ktoré bol právoplatne odsúdený a aj napriek tomu naďalej pokračoval v hrubom a násilnom správaní sa k manželke a maloletým deťom. Ku konaniu, pre ktoré je stíhaný v tejto trestnej veci pritom dochádzalo po dlhší čas, dôvodné podozrenie z týrania bolo vyslovené už v roku 2014. V tejto veci bolo nutné prihliadnuť najmä na charakter trestnej činnosti a následok v podobe psychického ako aj fyzického týrania blízkych osôb, a to manželky a svojich maloletých detí. Z postoja obžalovaného k trestnému stíhaniu je zrejmé, že tento aj napriek jednoznačným dôkazom nezaujal kritický postoj k svojmu konaniu, nad konaním nevyjadril žiadnu ľútosť, vinu a zodpovednosť popieral a nekriticky prenášal na svoju manželku, ktorú označoval za psychicky chorú, čo bolo dôvodom nezhôd. Pokiaľ by aj uvedené bolo pravdou, eventuálna psychiatrická diagnóza neospravedlňuje obžalovaného k hrubému správaniu sa voči svojim blízkym. Odôvodneným a zároveň jediným možným postupom súdu prvého stupňa bolo vynútiť rešpektovanie zákona uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody aj napriek nesúhlasu obžalovaného. Rovnako dôležité je neopomínať ani záujem maloletých detí, pre ktoré sa nejaví ako vhodné výchovné prostredie také, v ktorom otec či už verbálne alebo fyzicky napáda matku ako aj deti, v dôsledku čoho nielen matka, ale aj maloleté deti majú z otca strach.

Pre úplnosť odvolací súd dáva obžalovanému do pozornosti to, že trest vo výmere 10 rokov predstavuje trest pri samej spodnej hranici trestnej sadzby.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne podľa § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.